

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

Kod ucznia:

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

Etap rejonowy – 17 stycznia 2017 r.

Temat: NADZIEJA „Wejść tam nie można. Ale jest na pewno”

Maksymalna ilość punktów – 80

Zadanie	1.a	1.b	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.a	8.b	9.	10.
Punktacja	3	2	2	3	1	2	1	1	1	2	1	2
Punkty przyznane												
Zadanie	11.a	11.b	11.c	12.	13.a	13.b	14.	15.	16.	17.a	17.b	18.
Punktacja	1	1	1	2	1	1	3	1	2	1	1	7
Punkty przyznane												
Zadanie	19.	20.a	20.b	21.	22.a	22.b	23.	24.	25.	26.	SUMA	
Punktacja	1	1	1	1	1	2	4	2	2	22	80	
Punkty przyznane												

Kody sprawdzających:

1. 2.

Miejsce na dane ucznia

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

- 1. Test składa się z 26 zadań.*
- 2. Na rozwiązanie testu masz 120 minut.*
- 3. Za poprawne rozwiązanie wszystkich poleceń możesz otrzymać maksymalnie 80 punktów.*
- 4. Pracuj spokojnie. Przeczytaj uważnie wszystkie polecenia i załączone teksty.*
- 5. Odpowiedzi wpisuj długopisem lub piórem w wyznaczonych miejscach testu. Praca napisana ołówkiem nie będzie sprawdzana.*
- 6. Odpowiedzi formułuj zgodnie z normą językową.*
- 7. Nie używaj korektora, błędną odpowiedź przekreśl.*

Życzymy Ci powodzenia!

Organizatorzy konkursu

„Głupio jest nie mieć nadziei”

Ernest Hemingway, *Stary człowiek i morze*

1. Tytułowy bohater utworu walczy o godną egzystencję.

a) (0-3) Poniżej znajdują się nazwy trzech pojęć związanych z postawą człowieka wobec otaczającej go rzeczywistości. Nazwij tę postawę, która charakteryzuje Santiago, a następnie zdefiniuj pojęcie w formie hasła słownikowego.

pesymizm

realizm

optymizm

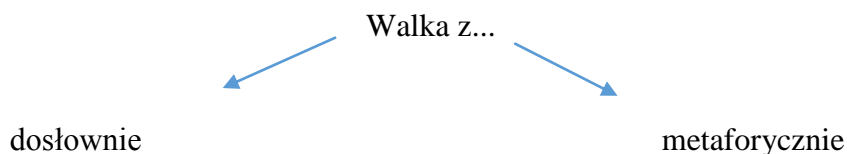
.....

.....

.....

.....

b) (0-2) Zmagania bohatera można odczytywać w sposób dosłowny i metaforyczny. Uzupełnij poniższy schemat:

.....

.....

.....

2. (0-2) Natura otacza bohatera i stanowi dla niego temat refleksji. Do jakich elementów przyrody odnoszą się poniższe cytaty?

a) (...) mają cięższe życie niż my. (...) Dlaczego stworzono je tak kruchymi i wątłymi?”

.....

b) „Jest dobry i bardzo piękny. Ale umie też być okrutny.”

.....

c) „Ale stary zawsze myślał o nim w rodzaju żeńskim, jako o czymś, co udziela lub odmawia wszelkich łask.”

.....

d) „Wspaniały jest, dziwny, i, kto wie, ile ma lat. (...) Ciekawe, czy ma jakieś plany, czy też to taki sam straceniec jak ja.”

.....

3. (0-3) Napisz, o czym śnił starzec, a następnie wpisz pojawiający się w snach symbol i podaj jego dwa znaczenia w kontekście postaci Santiago.

Tematyka snów:

Symbol:

Znaczenia symbolu:

4. (0-1) Spośród podanych niżej haseł wybierz (przez podkreślenie) te, które odnoszą się do utworu Hemingwaya i jego głównego bohatera.

konformizm, salao, afirmacja przyrody, nowela, heroizm, rozgrywki futbolowe, braterstwo, humanizm.

Szklanka do połowy pusta...

Tadeusz Gajcy, *Żegnając się z matką*

Żegnając się z matką

Jak do Ciebie będę pisał
pochylony nad sobą w żalu.
Serce chłodne świeci jak kryształ
i choć wczoraj się z Tobą rozstałem,
jak Ci słowo do dłoni podam

badający uparcie ciemność,
skoro mówisz: lekka jest młodość
choć ognia bukiet nad ziemią,
skoro mówisz: ciałem człowieczym,
trzeba schodzić nisko, najniżej,
bo radosna w locie tym wieczność
jest kołyską zrodzoną na krzyżu.
Jak Ci sercem odpowiem jak źródłem
wykuty głosem śpiewnym,
kiedy tłum przerażonych jaskółek
niosę po ręce lewej,
jak mych ust niewyczutyh graniem
mam zawołać bohaterski i bliski,
gdy po mej ręce prawej
drży ojczyzny pogięta kołyska
i piosenka wieczorna leży
jak owocu zniszczone grono,
dalej niebo, dom mój i księżyc
opuszczony jak Ty i młodość.

5. (0-2) Podaj tytuł tomu, z którego pochodzi wiersz „Żegnając się z matką” i zinterpretuj nazwę z uwzględnieniem kontekstu historycznego.

Tytuł tomu:

Interpretacja:

.....

6. (0-1) Wiersz można traktować jak pożegnanie. Poeta przytacza słowa matki, która dodaje mu otuchy. Jakiej argumentacji używa kobieta? Wypowiedź sformułuj własnymi słowami – nie cytuj.

•

•

7. (0-1) Wypisz z tekstu wiersza porównanie, które oddaje bolesne przekonanie poety o porażeniu jego sił twórczych.

.....

Ballada

Na równinie stoi szare drzewo.
Pod nim siedzi matka w małym cieniu.
Obłuskuje jajko na twardo
I popija herbatę z butelki.
Miasto widzi którego nie było,
Błyszczą mury i wieże w południe,
Na gołębie kołujące stadem
Patrzy matka a wraca z cmentarza.

- Zapomnieli synku przyjaciele.
Nikt z kolegów ciebie nie wspomina.
Naręczona dzieci urodziła
I o tobie nie pomyśli w nocy.
Zbudowali w Warszawie pomniki
A na żadnym twojego imienia.
Tylko matka, póki jest, pamięta
Jaki śmieszny byłeś i dziecinny.

Leży Gajcy przysypany ziemią
Już na wieki dwudziestodwuletni.
Nie ma oczu ni rąk ani serca,
Nie zna lata ni zimy ni wiosny.
A co roku huczą w rzekach lody,
W ciemnym lesie zawilec rozkwita.
Czeremchami napełniają dzbanki,
Nasłuchują co kukułka wróży.

Leży Gajcy, nigdy się nie dowie
Że warszawska bitwa zeszła na nic.
Barykadę na której umierał
Rozebrały popękane ręce.
Biegły wiatry, niosły pył czerwony,
Spadły deszcze i słowik zaśpiewał.
Pod obłokiem krzyczeli murarze,
Podciągali w górę nowe domy.

- Mówią synku, że wstydzić się trzeba,
Że niedobrej broniłeś ty sprawy,
A ja nie wiem, niechaj Bóg osądzi
Kiedy z tobą rozmawiać nie mogę.
Pokruszone twoje kwiaty w pyle,
To ta susza, wybacz mój jedyny,
Czasu mało a jeżeli przyjdę
Z tak daleka muszę nosić wodę.

Matka chustkę pod drzewem poprawia.

Świeci skrzydło gołębia na niebie.
 Zamyśliła się, zapatrzyła się,
 Przewstów taki wysoki, wysoki.
 I tramwaik pędzi w stronę miasta,
 A tam dwoje młodych za nim goni.
 Zdążą, myśli matka, czy nie zdążą?
 Dogonili. Wsiedli na przystanku.

8. Wiersz Czesława Miłosza w oczywisty sposób nawiązuje do postaci Tadeusza Gajcego i jednego z jego utworów. Młody poeta jest tu reprezentantem całego tragicznego pokolenia Polaków urodzonych około 1920 roku.

a) (0-1) Podaj nazwę tego pokolenia.

.....

b) (0-2) Wymień pięć wskazanych przez Miłosza, na przykładzie losu Tadeusza Gajcego, przyczyn tragizmu tego pokolenia. Użyj równoważników zdań. Nie cytuj.

-
-
-
-
-

9. (0-1) Oceń prawdziwość poniższych informacji dotyczących wiersza „Ballada”. Wpisz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

L.p.	Informacja	P/F
1.	Miastem, „którego nie było”, nie jest Warszawa.	
2.	Kontrastowe zestawienie losu poety i świata przyrody jest szczególnie widoczne w zwrotce czwartej.	
3.	Dwoje młodych goniących za tramwajem można utożsamiać z nadzieją na lepszą przyszłość.	
4.	W wierszu widzimy charakterystyczne dla ballady nastrój grozy i ludowość.	

10. (0-2) Każda ze znaczących postaci dramatu w inny sposób akceptuje hitlerowską rzeczywistość. Na podstawie opisów rozpoznaj bohaterów.

- a) Reprezentuje wyrefinowane okrucieństwo i zakłamanie charakterystyczne dla systemu, któremu się bez reszty podporządkowuje.
- b) Z wielkości III Rzeszy czerpie siłę, która powoduje dowartościowanie. Postać jest dumna z przynależności do społeczeństwa „Wielkich Niemiec”
- c) Nie działa automatycznie. Posiada ludzkie odruchy, ale kontrolowany przez innego człowieka popełnia zbrodnię.
- d) Odcina się od faszyzmu, nie akceptuje go, jednocześnie przyczyniając się do polityki zbrodni.
- e) Żyje nienawiścią do wrogów Niemiec, która jest rodzajem „terapii” po przebytej traumie.
- f) Pozorna niezależność i zdystansowanie wobec ideologii faszystowskiej nie przeszkadzają postaci w korzystaniu ze zdobyczy III Rzeszy.

11. Głównego bohatera książki można nazwać hipokrytą.

- a) (0-1) Wyjaśnij pojęcie „hipokryta”.**

.....
.....

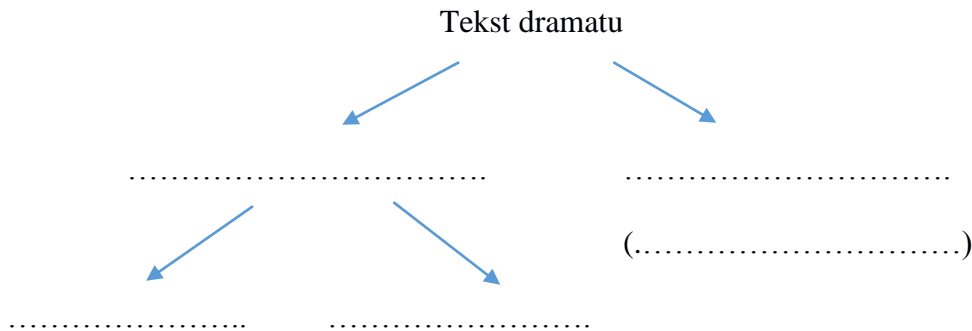
- b) (0-1) Podaj zasadę ortograficzną dotyczącą pisowni „h” w tym wyrazie.**

.....

c) (0-1) Przywołaj dwa zachowania świadczące o takiej postawie profesora.

-
-

12. (0-2) Wykazując się wiedzą na temat dramatu, uzupełnij schemat:

Szkłanka do połowy pełna...

Ewa Nowak, *Yellow bahama w prążki*

13. „Więc (od więc się zdania nie zaczyna, wiem, ale niby dlaczego, skoro prawie wszyscy, których znam, zaczynają?) z tego spotkania zapisałam sobie sporo rzeczy” – pisze Hania, odnosząc się do spotkania z pisarką.

a) (0-1) Podaj pochodzącą z języka łacińskiego nazwę chwilowego odejścia od głównego tematu rozważań (w powyższej wypowiedzi ujętego w nawias)?

.....

b) (0-1) Z powyższego cytatu wypisz spójnik charakterystyczny dla zdań współrzędnych:

- przeciwstawnych:
- wynikowych:

14. (0-3) Odpowiedz na poniższe pytania związane z przytoczonymi fragmentami lektury.

a) „ To dziękuję za zęby i za przejażdżkę.”

- autor wypowiedzi:
- adresat wypowiedzi:

b) „Powiedział, że jego pierwsze wrażenie jest niezwykle i nie spodziewał się, że są jeszcze na świecie tak ekshibicjonistycznie nastawieni do życia ludzie.”

- imię osoby, której opinia jest przedstawiona:.....
- wydarzenie, które skłoniło postać do wyrażenia opinii:

c) „Czasami marzę o tym, że zostanę sędzią i będę skazywała wrednych rodziców” – pisze Hania, myśląc o sytuacji swojej koleżanki.

- imię koleżanki:
- sytuacja dziewczyny:

d) „Uważaj, co kupujesz, bo sprzedajemy ci to!”

- miejsce umieszczenia napisu:
- przyczyna zredagowania tekstu:

15. (0-1) Błędne słowa pojawiające się w wypowiedzi Anety, koleżanki Hani, zastąp właściwymi.

Wypowiedź zawierająca błąd językowy	Właściwe słowo
Moja ciocia jest astronautą i pisze horoskopy.	
Wczoraj byłam u ornitologa, bo mnie ucho bolało.	
Prezydentem można być przez dwie karencje.	

16. (0-2) „Paulina to pies ogrodnika” – powiedział do przyjaciółki Jacek. Udowodnij, że koleżanka Hani zasłużyła na to określenie. W wypowiedzi objaśnij znaczenie związku frazeologicznego i przywołaj sytuację, która skłoniła chłopca do takiego stwierdzenia.

.....
.....

.....
.....
.....

17. „Nie mam pojęcia, czy on na mnie patrzył, czy nie, w każdym razie doszliśmy aż do mojego domu, przez cały czas trzymając się za ręce.”

- a) (0-1) W podanym zdaniu podkreśl imiesłowy równoważnik zdania.
- b) (0-1) Wypisz z tekstu imiesłów i dokładnie go nazwij.

.....

18. (0-7) Zredaguj kartkę z pamiętnika Hani opisującą zdarzenie, do którego odnosi się cytat: „Moja mama jest bardzo oszczędna (...) A dziś przyjechała do domu taksówką.”

Praca powinna zająć przynajmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

KRYTERIUM	18.1	18.2a	18.2b	18.2c	18.2d	18.3	18.4	SUMA PUNKTÓW
LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW								

Plakat Edwarda Lutczyna, *Pomagamy mimo wszystko*

19. (0-1) Wymień trzy różne formy pomocy udzielanej przez fundację Anny Dymnej „Mimo Wszystko”.

-
-
-

20. Autor plakatu, odnosząc się do działalności fundacji, wykorzystuje motyw mitologiczny.

a) (0-1) Jaki to motyw?

.....

b) (0-1) Edward Lutczyn zaprzecza jednak pesymistycznej wymowie motywu. Wymień dwa elementy plakatu, które to potwierdzają.

-
-

21. (0-1) Wyobraź sobie, że masz zwrócić się do społeczeństwa z apelem o większe zaangażowanie w działalność charytatywną. Podaj trzy argumenty, których mogłabyś/mógłbyś użyć.

-
-
-

Błądny rycerz

Ludzie są jacy są
Ludziom niewiele się marzy
Mało chcą, grzecznie śpią
Przegrani, trwożni, szarzy
A mnie gna, goni mnie
Myśl, że coś w końcu się zdarzy
Że lśni w noc okno, gdzie
Jest Dulcynea, moja nadzieja
Moja nadzieja, moja nadzieja

Nieprawda, że
Ostatni błądny rycerz zasnął
Że jego duch
U Elizejskich stoi bram
On żyje wciąż
Za zbroję ma uczciwość własną
Precz rzucił miecz
Lecz honor - honor ma ten sam
Obcy mu spokój święty
I snu ciepłutki koc
Drogę mu ognik błądny
Wskazuje w noc
A on, on wciąż wyzywa
Na pojedynek los
Uczciwość za uczciwość
A cios za cios

Nieprawda, że
Ostatni błądny rycerz pojął
Że odejść czas
Że nie ma sensu walczyć już
On żyje wciąż
Czyste sumienie ma za zbroję
I wierzy, że
Jest gdzieś otwarte okno
I Dulcynea, jego nadzieja
Jego nadzieja, jego nadzieja

Nieprawda, że
Żywot rycerza kresu dobiegł
Że nie brzmi w noc
Wdzięczną canzoną jego głos
Nieprawda, bo
On może odżyć we mnie, w tobie
By wyzwąć los
Uczciwość za uczciwość
A cios za cios

22. Autor tekstu piosenki nawiązuje do postaci błędnego rycerza i jego ideałów.

a) (0-1) Co symbolizują w wierszu Dulcynea i otwarte okno?

.....

b) (0-2) Wymień postać z listy lektur etapu rejonowego naszego konkursu, którą mogłabyś/mógłbyś nazwać błędnym rycerzem. Uzasadnij swój wybór.

.....

.....

.....

23. (0-4) Na podstawie tekstu Wojciecha Młynarskiego stwórz (zawierający minimum pięć elementów) kodeks postępowania współczesnego błędnego rycerza. *Zadbaj o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.*

•

•

•

•

•

KRYTERIUM	23.1	23.2	23.3	23.4	SUMA PUNKTÓW
LICZBA UZYSKANYCH PUNKTÓW					

Nadzieja nie umiera nigdy

Film *Uciekinier*

24. (0-2) Historia Kazimierza Piechowskiego utwierdza w przekonaniu, że nigdy nie należy tracić nadziei. Przywołaj po jednej sytuacji z życia bohatera, która to potwierdza:

- z czasu wojny:
- z czasów po II wojnie światowej:

25. (0-2) Uzasadnij przynależność gatunkową filmu Marka Tomasz Pawłowskiego.

- nazwa gatunku filmowego:
- uzasadnienie:

.....

.....

Czesław Miłosz, *Nadzieja*

26. (0-22) Czesław Miłosz w wierszu „Nadzieja” pisze:

*Gdybyśmy lepiej i mądrzej patrzyli,
Jeszcze kwiat nowy i gwiazdę niejedną
W ogrodzie świata byśmy zobaczyli.*

Jak rozumiesz słowa poety i czy zgadzasz się z tym stwierdzeniem? Swą wypowiedź sformułuj w formie rozprawki. W argumentacji odwołaj się do trzech postaci z trzech różnych tekstów kultury wchodzących w skład listy lektur etapu rejonowego konkursu.

Pamiętaj, że Twoja praca musi zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....